

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

OSTRAVA

VY_32_INOVACE_ČJM4_4960_ZEM

INSTITUT PRO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Integrovaná akce realizovaná za podpory ESF a OPVK

Výukový materiál v rámci projektu OPVK 1.5 Peníze středním školám

Číslo projektu: CZ.1.07/1.5.00/34.0883
Název projektu: Rozvoj vzdělanosti
Číslo šablony: III/2
Datum vytvoření: 11.02.2013
Autor: Mgr. Petra Zemánková
Určeno pro předmět: Český jazyk a literatura
Tematická oblast: Česká literatura po roce 1945
Obor vzdělání: Masér sportovní a rekondiční (69-41-L/02)
4. ročník

Název výukového materiálu: Židovská literatura – Arnošt Lustig - učební materiál s úkoly

Popis využití: prezentace s využitím dataprojektoru a notebooku

Čas: 20 minut

ARNOŠT LUSTIG (1926-2011) - CITÁTY

- *Život není to, co chceme, ale to, co máme a vydržíme.*
- *Čas je našťestí i nanešťestí pro všechny lidi stejný.*
- *Němci se musí chovat minimálně příštích 10 000 let slušně, abychom se s nimi mohli bavit jako s lidskými bytostmi.*
- *Ponížení je to nejhorší, čeho se může člověk od člověka dočkat. Ponížení, ač nejsem soudce ani moralista, pokládám téměř za rovnocenné vraždě.*

ARNOŠT LUSTIG (1926-2011)

- ✘ významný český prozaik, scénárista, pedagog, publicista a novinář židovského původu
- ✘ během 2. sv. války byl z rasových důvodů vyloučen ze školy
- ✘ byl v Terezíně a koncentračních táborech v Osvětimi a Buchenwaldu
- ✘ v dubnu 1945 uprchl z transportu smrti
- ✘ do konce války se schovával v Praze

obr. 1

ARNOŠT LUSTIG (1926-2011)

- ✘ v roce 1968 emigroval – nejdřív do Jugoslávie, pak žil v Izraeli, nakonec zakotvil v USA
- ✘ učil na univerzitě ve Washingtonu
- ✘ třikrát byl v užší nominaci na Nobelovu cenu za literaturu (naposled v roce 2008)
- ✘ zemřel na rakovinu
- ✘ všechny jeho příběhy mají společné téma – židovství, holokaust – **DÉMANTY NOCI (1958), DITA SAXOVÁ (1962), MODLITBA PRO KATEŘINU HOROVITZOVOU (1964) ATD.**

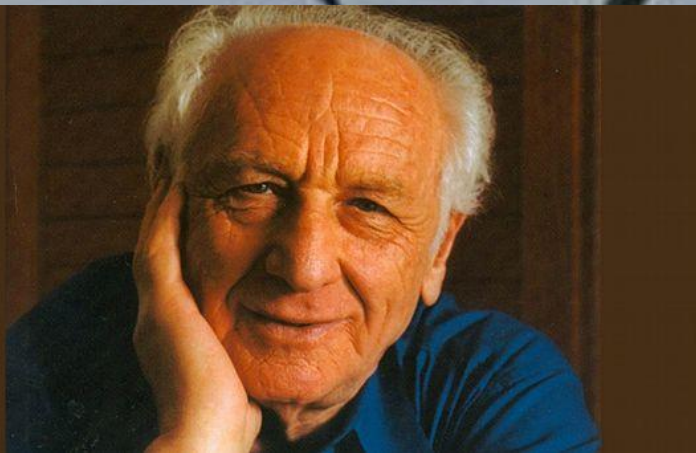
ARNOŠT LUSTIG (1926-2011)

„Hrdiny jeho děl jsou především lidé nacházející se v mezní situaci, kteří jsou událostmi „šíleného“ dvacátého století donuceni jednat pod tlakem a často na samotné hranici svých možností, fyzických i morálních. Lustigovy příběhy nesledují pouze boj svých hrdinů o přežití, ale také za zachování „vnitřní čistoty“ uprostřed špíny a všeobecného úpadku.“

(<http://vlaklustig.cz/arnost-lustig>)

ÚKOL – SLEDUJTE A OKOMENTUJTE STEJNÉ ZNAKY NÁSLEDUJÍCÍCH TŘÍ KNIH. PAK SROVNEJTE LUSTIGOVU TVORBU S TVORBOU OSTATNÍCH SPISOVATELŮ, ZABÝVAJÍCÍCH SE ŽIDOVSKOU TEMATIKOU.

obr. 2

DÉMANTY NOCI (1958)

- ✘ soubor devíti povídek
- ✘ hlavními postavami jsou mladí lidé, kteří si i přes hrůzy války zachovali čistou důstojnost
- ✘ ukazuje nám záblesky démantů čistých srdcí v temnu noci beznaděje
- ✘ zobrazuje válečné hrůzy, koncentrační tábory z pohledu nevinných a trpících lidí
- ✘ zfilmováno Janem Němcem (1964)

DÉMANTY NOCI (1958)

- ✗ např. povídka BÍLÝ
- ✗ o dvou postavách – Oškliváčkovi (mladý kluk žijící v Terezíně) a Bleše (Blecha je jeho nejlepší kamarádka, z důvodu nemoci leží na infekčním oddělení)
- ✗ Oškliváček za ní každý den chodí – ona si s ním povídá z okna
- ✗ když ji jednoho dne Oškliváček zahlédne, má fialové rty
- ✗ kamarád jí chce udělat radost – ukradne králíka, aby si ho mohla pohladit
- ✗ další den na ni čeká
- ✗ má obrovský hlad a napadne ho, že by se mohl nasytit tak, že si uvaří králíka
- ✗ chce to kvůli ní vydržet
- ✗ po dlouhém čekání se dozvídá, že Blechu někam odvezli

DITA SAXOVÁ (1962)

- × novela
- × hlavní hrdince je 18 let
- × je Židovka a jako jediná z rodiny přežila koncentrační tábor
- × po válce žije v internátě pro opuštěné židovské dívky
- × čeká na klidná léta, není však schopna zapomenout a navázat milostný vztah
- × v závěru odjíždí za prací do Švýcarska a tam spáchá sebevraždu skokem z ledovce
- × zfilmováno – 1967 – Antonín Moskalyk

ARNOŠT LUSTIG (1926-2011)

MODLITBA PRO KATEŘINU HOROVITZOVOU (1964)

„To, co se děje kolem není omluva, pánové.
Nemohu se tvářit, že nevím,
co dělám a co si myslím –
i když je kolem tma.

I tma má své stíny a světlejší místa.“

MODLITBA PRO KATEŘINU HOROVITZOVOU

- × novela
- × ačkoliv se kniha jmenuje podle židovské dívky, není jí v příběhu věnován velký prostor
- × přesto je důležitá, neboť reprezentuje ženský princip
- × příběh je inspirován skutečnými událostmi – v roce 1943 na Sicílii zajali skupinu židovských obchodníků pod podmínkou, že je vymění za zajaté důstojníky

MODLITBA PRO KATEŘINU HOROVITZOVOU

- ✘ místo toho od nich získali veškerý majetek a pak je jako nepotřebné zabili
- ✘ u postavy Kateřiny se nechal inspirovat osudem polské herečky, která stejně jako Kateřina vytrhne důstojníkovi před plynovou komorou zbraň, zastřelí ho a pak je sama zastřelena
- ✘ v roce 1965 natočil Antonín Moskalyk stejnojmenný film

Arnošt Lustig

**Modlitba pro Kateřinu
Horovitzovou**

I ten nejslabší může udělit bezprávi lekci

Mladá fronta

Použitá literatura:

http://cs.wikipedia.org/wiki/Arno%C5%A1t_Lustig

<http://ld.johannesville.net/lustig/odkazy>

http://cs.wikiquote.org/wiki/Arno%C5%A1t_Lustig

<http://vlaklustig.cz/arnost-lustig>

<http://www.bookfan.eu/kniha/110816/Demanty-noci-Uchvacujici-hrdinstvi-mladych-lidi-tvari-v-tvar-krute-realite>

<http://www.cesky-jazyk.cz/ctenarsky-denik/arnost-lustig/demanty-noci.html>

KLIMEŠ, L.: *Slovník cizích slov*. Praha 1995.

SLANAŘ, O. A KOL.: *Obsahy a rozborů děl (k LITERATUŘE – přehledu SŠ učiva)*. Třebíč 2006.

Obrázky [cit. 11.02.2013]

obr. 1 - http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Arnost_Lustig_a_Marketa_Malisova_-_1_cropped.jpg

obr. 2 - <http://www.novinky.cz/kultura/226282-zemrel-spisovatel-arnost-lustig.html>

obr. 3 - <http://www.bookfan.eu/kniha/85655/Modlitba-pro-Katerinu-Horovitzovou>

pozadí - <http://dafilms.com/film/8070-arnost-lustig-devet-zivotu/>